

Asia: VN/15985/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi yhdenvertaisuuslain muuttamisesta (varhaiskasvatuksen edistämisvelvollisuus)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lapin ELY-keskus kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi yhdenvertaisuuslain muuttamisesta.

Lapin ELY-keskus lausuu hallituksen esityksestä seuraavaa:

Esityksen tavoitteena on vähentää kuntien ja yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien tehtäviä poistamalla velvoite laatia varhaiskasvatuksen toimipaikkakohtaisia yhdenvertaisuussuunnitelmia. Laista ehdotetaan kumottavaksi säännökset toimipaikkakohtaisten yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimisvelvoitteista, sekä kunnan veloitteesta laatia sen alueella toimiville perhepäivähoidon ja kunnallisen avoimen varhaiskasvatustoiminnan toimijoille yhteiset yhdenvertaisuussuunnitelmat.

Muutoksen myötä yhdenvertaisuuslaki ei enää velvoittaisi varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia laatimaan varhaiskasvatuksen toiminnallisia toimipaikkakohtaisia yhdenvertaisuussuunnitelmia.

Lapin ELY-keskus katsoo, että vaikka muutos voi osaltaan heikentää yksikkökohtaisesti henkilöstön osaamista ja osallisuutta yhdenvertaisuusasioissa, se myös antaa laajempaa perspektiiviä yhdenvertaisuuden suunnitteluun ja käytännön toteutukseen. Toimipaikkakohtaisilla suunnitelmissa ei välttämättä saavuteta varsinaisen tavoitteen mukaista hyötyä yhdenvertaisuuden edistämiseksi käytännössä. Kunta- ja palveluntuottajakohtaisilla suunnitelmissa voidaan saavuttaa laajempaa näkemystä ja hyötyä yhdenvertaisuusasioissa kuin yksikkökohtaisissa suunnitelmissa.

Lakimuutoksesta huolimatta varhaiskasvatuksen järjestäjän ja palveluntuottajien on edelleen laadittava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi (varhaiskasvatuslaki 6 §). Suunnitelmissa tulee kiinnittää huomio yhdenvertaisuuden toteutumiseen käytännön työssä ja siten myös yksittäisten lasten ja perheiden oikeuksien toteutumiseen. ELY-keskus toteaa, että suunnitelmia tehdessä on tärkeää kuulla ja osallistaa yksiköiden henkilöstön lisäksi lapsia ja perheitä toimenpiteiden edistämiseksi. Kuntakohtaisten suunnitelmien jalkauttaminen arjen työhön sekä yhteisiin keskusteluihin henkilöstön ja perheiden kanssa edistää yhdenvertaisuuden toteutumista varhaiskasvatuksen arjessa.

Hallituksen tavoitteen mukaisesti uudistuksella tavoitellaan yksiköiden hallinnollisen taakan vähentämistä. Yhteisellä suunnitelmalla tavoite on mahdollinen saavuttaa. Katsomme, että kuntakohtaisessa suunnitelmassa voidaan paremmin huomioida rinnakkaisten toimintaohjelmien (esim. varhaiskasvatussuunnitelma, lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, hyvien väestösuhteiden toimintaohjelma, valtioneuvoston rasmin vastainen toimintaohjelma ym.) ja tavoitteiden toteutumista suhteessa toisiinsa.

Lapin ELY-keskuksen tehtäviin kuuluu hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja osana tätä tehtävää ELY-keskus koordinoi Lapin etnisten suhteiden neuvottelukunnan (ETNO) työtä. Lapissa kuten muillakin ELY- alueilla ETNOt edistävät monimuotoisuuden, diversiteetin sekä yhdenvertaisuuden toteutumista mm. kannustamalla ja ohjaamalla kuntia laatimaan hyvien väestösuhteiden toimintaohjelmia, jotka perustuvat yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon käytännön toteutumiseen eri toiminnoissa ja toimialueilla. Myös näissä suunnitelmissa toiminnot kohdistuvat eri alueille, kuten muun muassa varhaiskasvatuksen, julkishallinnon ja kolmannen sektorin yhteistyön. Lapin ELY-keskus korostaa, että vastaavien suunnitelmien, toimenpiteiden ja ohjelmien huomiointi ja yhteensovittaminen sekä toimijoiden kuuleminen on jatkossakin tärkeää kuntakohtaisten varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimisessa.

Pantchev Nikola
Lapin ELY